

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év október hó 8. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Fővárosi Bíróság 7.B.1081/2006/28. számú ítéletét és a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.175/2008/9. számú végzését hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Fővárosi Bíróság a 2007. május hó 20. napján kihirdetett 7.B.1081/2006/28. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében [Btk. 166. § (1) bek., (2) bek. b) pont], 2 rb. súlyos testi sértés büntettében, mely egy esetben kísérleti szakban rekedt [Btk. 170. § (1) bek., (2) bek.], valamint lőfegyverrel és lőszerezettel visszaélés büntettében [Btk. 263/A. § (1) bek. a) pont]. Ezért őt - halmazati büntetésül - 12 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A megállapított tényállás lényege szerint az 1961-ben született terhelt általános iskolát végzett, szakképzetlen. Alkalmi munkaként magánszemélyek házáinál vagyoni feladatokat látott el és kertészeti munkákat is vállalt. Elvált, egy kiskorú gyermeke van, aki után korábbi élettársának havonta 5000 forint tartásdíjat fizet. Vagyonnal nem rendelkezik, büntetve nem volt. Sem a bűncselekmények elkövetésének, sem az elbírálásának időpontjában

nem szenvedett az elmeműködés olyan kóros állapotában, amely a beszámítási képességét érintette volna. Átlagos intellektusú személyiség, aki alkalmazkodási zavarokkal küszködik. Jellemzőek rá az agresszív kitörések, robbanékony természetű.

A terhelt 2006. év tavaszára jelentősebb, mintegy 120-140.000 forintot meghaladó tartozást halmozott fel. Állandósuló anyagi problémái miatt az albérletét sem tudta fizetni, ezért a főbérelője a bérleti jogviszonyt meg akarta szüntetni. A kilátástalannak tűnő anyagi helyzetét a terhelt erőszakos vagyon elleni bűncselekmény elkövetésével akarta orvosolni, ezért elhatározta, hogy fegyveresen kirabol egy élelmiszer boltot, és onnan a kasszából eltulajdonítja a napi bevételt. Ennek érdekében - a jelen eljárás tárgyát képező eseményeket megelőzően - magához vette az általa korábban talált és azóta folyamatosan magánál tartott lőfegyverét és az üzlethez ment. Terve szerint vásárlás színlelésével az egyik pénztáros kasszáját kinyitatta volna, majd abból - a pénztárost a nála lévő házilag átalakított, éles lőszerekkel betárazott, nyolclövetű forgópisztollyal megfenyegetve - a pénzt kivette volna. A rablást azonban mégsem hajtotta végre, mert a helyszínre érve úgy ítélte meg, hogy az üzletben túl sokan tartózkodnak. A tervéről azonban nem tett le, csak a megfelelő alkalmat és időpontot kereste hozzá.

1.

2006. év április hó 18. napján - húsvét hétfő utáni kedden - a terhelt a délutáni órákban kölcsönkérte főbérelőjétől a Barkas típusú kisteherautóját, azzal az indokkal, hogy arra szállításhoz van szüksége. A kölcsönkért gépkocsival az áruházhoz hajtott és a közeli utca előtt leparkolt. A gépkocsiban a nyolclövetű - éles lőszerekkel megtöltött - forgópisztolyát a ruházatába rejtette és kis mennyiségű rövid italt, valamint bort fogyasztott, hogy a bűncselekmény elkövetéséhez bátorságot merítsen.

A terhelt vérében a bűncselekmény elkövetésekor az etilalkohol koncentráció 0,22 mg/l ezrelék volt, amely nála igen enyhe fokú alkoholos befolyásoltságot eredményezett.

Ilyen előzményeket követően 16 óra 40 perc körül belépett a az áruházba és az 1-es pénztárhoz lépve, az ott dolgozótól egy doboz cigarettát kért. A pénztárosnak átadott egy ezer forintos bankjegyet, majd a pénztárgép fiókjának felnyitását követően a bal kezével a kasszában lévő pénz után nyúlt, miközben a pénzt követelte és felszólította őt, hogy ne csukja be a kassza fiókját. A terhelt ezzel egyidejűleg ruházatából elővette forgópisztolyát és azt a jobb kezében tartva, mintegy 30 centiméter távolságból a dolgozó felső testére, mellkasára irányította. Ekkor a terheltet és a sértettet mindössze az áruk továbbítására szolgáló gumi futószalag választotta el egymástól.

A dolgozó pisztolyt látva nem vesztette el lélekjelenlétét és azonnal segítségért kiáltott, miközben megpróbálta bezárni a pénztárfiókot, így annak fedelét két alkalommal a terhelt bal kezére csapta. A pénz bármi áron való megszerzése érdekében a terhelt a dolgozó mellkasára irányzott pisztolyának ravaszát két alkalommal meghúzta, a lőfegyver azonban a házi átalakítás következményeként jelentkező kiszámíthatatlan, esetleges működése folytán, illetve alkatrészeinek kopottsága és illeszkedési pontatlanságai miatt nem sült el.

Amennyiben a sértett felső testétől mintegy 30 centiméter távolságra lévő fegyver akár csak egy alkalommal sikeresen elsült volna, úgy az általa okozott sérülés a sértett halálát okozhatta volna.

2.

A dolgozó segélykiáltásának hallatán az üzletben a kasszáknál biztonsági szolgálatot teljesítő Gy. P. S., majd néhány másodperc késéssel D. J. biztonsági őr is a terhelthez sietett. Mindketten megkísérelték őt lefogni, a földre vinni, ártalmatlanná tenni, és a fegyverét elvenni. A terhelt a biztonsági őrökkel dulakodni kezdett és a lefogott kezében tartott pisztoly elsütő billentyűjét ez idő alatt számos esetben meghúzta azért, hogy a biztonsági őrök fogásából szabadulni tudjon és a bűncselekmény helyszínéről elmeneküljön. A fegyver azonban a működési zavara miatt csak három alkalommal sült el.

Gy. P. S.-t két lövés találta el. Az egyik a baloldali lábszáron felszínes hámsérülést okozott, mely nyolc napon belül gyógyult. A másik sérülés a jobboldali lábszáron keletkezett. A lövedék bemeneti nyílása a láb elülső részén a talpszinttől mintegy 25 centiméter magasságban helyezkedett el, és az megállt a sértett lábában anélkül, hogy csontsérülést eredményezett volna. A löcsatorna hosszúsága 4 centiméter volt. E lövés eredményeként Gy. P. S. sértett nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett, amely funkcionális ízületi károsodással nem járt. A sértett az általa elszenvedett lött sérülés eredményeként maradandó fogyatékoságot és/vagy súlyos egészségromlást nem szenvedett.

A harmadik lövést a terhelt néhány másodperces késéssel adta le úgy, hogy lehajolva, a két lába között, a háta mögé került D. J. lába irányába tüzelte, de a lövedék sérülés okozása nélkül célt tévesztett.

A biztonsági őröknek végül sikerült a terheltet lefogniuk, aki az ellenállást ekkor már feladta. A fegyverét elvették, és a rendőrök kiérkezéséig az áruház öltözőjében visszatartották.

3.

A bűncselekmény elkövetése után a helyszínen a terhelttől lefoglalt Mod. 343 típusjelzésű, 400481 sorszámú, gyárilag 6 milliméter Flobert knall kaliberű tölténnyel üzemelő, de a házi átalakítás miatt 5,6 milliméter kaliberű céllövő töltény befogadására alkalmas nyolclövetű riasztó-forgópisztoly a 2004. évi XXIV. tv. 2. § 16., valamint 22. pontja és a 253/2004. (VIII.31.) számú Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés 1. pontja alapján lőfegyvernek, míg a 22 darab 5,6 milliméter Long Rifle kaliberű töltény lőszernek minősül, amelyek tartására a terhelt hatósági engedéllyel nem rendelkezett.

A jogi indokolás szerint a terhelt tisztában volt azzal, hogy éles lőfegyvert használ fel a cselekménye végrehajtásához, amely az emberi élet kioltására is alkalmas. Amikor azt mintegy 30 cm távolságból a dolgozó felső testére irányozva 2 alkalommal elsütötte, előre látta, hogy cselekménye alkalmas lehet a sértett életének a kioltására, és azt kívánva, tehát egyenes ölési szándékkal hajtotta végre a tettet. Ezért cselekményét - a készpénz megszerzésére irányuló közvetlen szándékára is figyelemmel - a Btk. 166. §-ának (1) bekezdésében meghatározott a (2) bekezdésének b) pontja szerint minősülő és büntetendő nyereségvágyból elkövetett emberölés bűntette kísérletének minősítette.

A terhelt a dulakodás során a testi sértésre irányuló szándékkal adott le lövéseket a biztonsági őrekre. Ekkor már nem volt ölési szándéka. Kizárólag a menekülése érdekében lőtt és mindannyiszor lábra célzott. A bíróság e cselekményét 2 rb. - ebből D. J. sértett esetében kísérleti szakban megrekedt - a Btk. 170. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés szerint minősülő és büntetendő súlyos testi sértés bűntettének minősítette.

Miután a terhelt a lőfegyver és a lőszerek tartásához nem rendelkezett az ahhoz előírt engedéllyel, birtoklásukkal a Btk. 263/A. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés bűntettét követte el.

A kölcsönösen bejelentett fellebbezések folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2009. január hó 15. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott 4.Bf.175/2008/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

A 2 rb. testi sértés bűntetteként értékelt cselekményt (mely 1 esetben kísérlet), a Btk. 170. § (3) bekezdésének I. fordulója szerint (aljas indokból elkövetettként) minősítette. A fegyházbüntetés tartamát 13 év 6 hónapra súlyosította. Egyebekben - a járulékos rendelkezések pontosítása mellett - az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján arra hivatkozással, hogy nem volt ölési szándéka és

nem is ölt meg senkit. A téves minősítés folytán eltúlzottan súlyos büntetést szabtak ki vele szemben a bíróságok, amely már megtorló jellegű. Emellett figyelmen kívül hagyták a mentő tanúk vallomását, és sérelmezte, hogy a fegyverszakértői véleményben rögzített egyes megállapítások sem fedik a valóságot.

A terhelt mindezek alapján a marasztaló döntés megváltoztatását, vagy hatályon kívül helyezését, és új eljárás elrendelését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a Bf.1276/2009 számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a büntető anyagi jogszabályok sérelme nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét, cselekményeinek minősítése és az alkalmazott joghátrány is törvényes.

A Legfőbb Ügyészség ezért azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat a hatályában tartsa fenn.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a védő a felülvizsgálati indítványt fenntartotta. A nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének kísérlete helyett fegyveresen elkövetett rablás büntette kísérletének a megállapítását és a büntetés enyhítését indítványozta.

A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A terhelt kifejtette, hogy rablási céllal ment a helyszínre. Amikor a pénztárban meglátta kötegben a pénzt, akkor „pillanatnyi zavar” következett be nála, és külső szemlélőként, „kívülről” látta a saját cselekményét.

Kétségbe vonta, hogy abban a hangzavarban, amely tette alatt az üzletben kialakult, a tanúk nem hallhatták a pisztoly elsütő-billentyűjének a csattanását. A kassza fedelének a csapódásai voltak hallhatók, ez a tanukat megtéveszthette.

Hivatkozott arra, hogy a fegyverszakértő állítása szerint a töltényhüvelyek fenékfedelén több ütés volt. Az eljárásban hiába kérte, hogy az erre vonatkozó bizonyítékot mutassák meg. Az iratok között erről 2 db fotó volt található, de azokon az említett lövési próbálkozások nyomai nem láthatók, a fenéklemezek tiszták és sértetlenek.

Utalt arra is, hogy az összes terhelő tanú vallomásában ugyanaz a szakszó szerepelt, nevezetesen, hogy „fémes kattató hangot” hallottak. Kétkedett abban, hogy ez a tanúk saját megfogalmazása lett volna, vélekedése szerint ekként a rendőrség hangolta össze a bizonyítékokat.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt - a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatával egyezően - a tényállást támadó részében a törvényben kizártnak, érdemében pedig alaptalannak találta.

A felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

A terhelt az írásbeli indítványában és a nyilvános ülésen tett nyilatkozatában részben a bizonyítékok (tanúvallomások, fegyverszakértői vélemény) értékelését, mérlegelését, és ezen keresztül a felülvizsgálat alapját képező jogerős ügydöntő határozat megalapozottságát támadta, ám erre - a tényálláshoz kötöttség folytán - a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség. E részében az indítvány a törvényben kizárt felülvizsgálati indítvány.

Ugyanakkor már felülvizsgálati okot képez az a hivatkozása, mely szerint a dolgozó sérelmére elkövetett cselekmény törvénysértő minősítése folytán törvénysértően súlyos, már megtorló jellegű büntetés kiszabására került sor. A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint ugyanis a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak helye van akkor is, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

E körben a Legfelsőbb Bíróság - a Legfőbb Ügyészség átiratában foglalt érvekkel egyetértve - azt állapította meg, hogy az eljáró bíróságok anyagi jogszabálysértés nélkül minősítették a terhelt cselekményét szándékos emberölés kísérleteként.

A terhelt az emberi élet kioltására is alkalmas lőfegyverrel közvetlen közről, mintegy 30 cm-ről, két alkalommal kísérlete meg lövés leadását a sértett felsőtestére, a mellkasára. Cselekménye a

sértett életének a kioltására irányult, egyenes ölési szándék vezérelte. A fegyvert később, a biztonsági őrökkel való dulakodás közben is többször elsütötte, s abból végül háromszor lövést is sikerült leadnia. A sértett halála kizárólag a körülmények véletlenszerű alakulása folytán maradt el.

A bíróságok törvényesen minősítették a terhelt a sértett sérelmére elkövetett cselekményét nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette kísérletének. Ölési szándéka folytán a felülvizsgálati indítványában megjelölt rablás megállapítására nem kerülhetett sor.

A Legfelsőbb Bíróság mindezek alapján állapította meg azt, hogy a terhelt cselekményének a minősítése nem ütközött a büntető anyagi jog szabályába. A főbüntetés kiszabására, a legsúlyosabb bűncselekményre irányadó büntetési tétel keretei között került sor, így az sem tekinthető törvénysértőnek. Ezért - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - a hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. év október hó 8. napján.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné